საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია — დრ. მთავარ კომიტეტის ორგანო

სოციალისტ-ფედერალისტი

ოთხშაბათი აპრილის 13 1921 წ.

№ 36

ფასი 50 მანეთი

რედაქციის მისამართი: დამფუძნებელი კრების ქ. № 6 ტელეფონი 12—29

მიიღება ხელის მოწერა „სოციალისტ-ფედერალისტზე“

სახლში მიტანით გაზეთი ღირს თვეში 1500 მან.

გაზეთ „სოციალისტ-ფედერალისტი“-ს კანტორა სთხოვს ყველა დაწესებულებებს, რომ გაზეთისთვის მიმართონ პირდაპირ კანტორას, რადგანაც ექსპედიციაში გაიგზავნება მხოლოდ კედლებზე გასაკრავი ნომრები.

თავზარდაცემული მეუღლე ანეტ, ქ უები: ლონდა, ლუიზა და ნინა, ძმები: ალექსანდრე, სერგო და ლადო, რძლები და ძმისწულები აუწყებენ ნათესავებს და მეგობრებთ მათი ძვირფასი დაუვიწყარი

ილარიონ გლახუას ძის ქორქიას

გარდაცვალებას. დასაფლავება დღეს, აპრილის 13 ს, ქ. ფოთში. 768

დეკანოზი გიორგი გეგეჭკორი, მეუღლე მისი კატო, შვილები: ლადო, ინჟინერი გრიგოლ და ექიმი ნიკოლოზ მეუღლეებით და შვილებით აუწყებენ ნათესავებს და მეგობრებთ პირველისა და სწულის და უკანასკნელთა მამიდაშვილის მარადჟამ დაუვიწყარის

ილარიონ გლახუას ძის ქორქიას

ქალაქ ფოთში გარდაცვალებას. 769

უზომო მწუხარებაში მყოფნი მეუღლე ელენე თამაზის ასული კაპანაძისა, შვილები: ნადია, ნინო, გრიშა, ვალოდია, ვერიკო, მარგარიტა, სიძე ტერიფშუ ალადაშვერდიევი, ძმა შალომე და რძალი ქეთევანი აუწყებენ ნათესავთ ნაცნობთ და მეგობართ რომ აპრილის 10-ს გარდაიცვალა

მერაბ ნიკოლოზის ძე კაპანაძე

გამოსვენება გერმანელების საავადმყოფოდან საღამოს 4 ნ.ხ. საათზე. (ნაბერეჟნაია 13) ხუთშაბათს, აპრილის 14 ს დაკრძალვა წმ. ნიკოლოზის სასაფლაოზე. 771

მარიამ ალექსანდრეს ასული გრიგოლი, გიორგი და ივანე ფალავანდი შვილები, ელენე გრიგოლის ასული კახიანისა, ეკატერინე გრიგოლის ასული კვიტაშვილისა ავთანდილ გაბრიელის ძე კვიტაშვილი შვილებითურთ აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ ორმოცი დღის გარდაცვალების თავზე

გრიგოლ გიორგის ძე ფალავანდიშვილის

წირვა და პანაშვიდი დანიშნულია წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში (ვერაზე) ხუთშაბათს, აპრილის 14-ს 1921 წ. წირვა დაიწყება დილის ათ საათზე. 772

გულდაკოდილი დედ-მამა ნიკოლოზ გრიგოლის ძე და ევა მაქსიმეს ასული ჯავახიშვილები, ძმა ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ჯავახიშვილი ცოლით, დები: ვერა ნიკოლოზის ასული ჯიდდეგნიშვილისა, ელენე ნიკოლოზის ასული საყვარელიძისა ქმრით და თამარ ნიკოლოზის ასული ყურაშვილისა ქმარით, აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ საყვარელ ექიმ

ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე ჯავახიშვილის

აპრილის 10 გარდაცვალებას, პსიხიატრულ განყოფილებაში ელექტრონის ქ. 4. მიცვალებულის გამოსვენება დანიშნულია დღეს, აპრილის 13-ს დილის 8 ნ ხ. საათზე საკუთარ ბინიდან სადგურზე სოფელ ძეგვრაში წასასვენებლად, სადაც დაკრძალულ იქნება საგვარეულო აკლდამაში. 781

გულდამწვარი მეუღლე ნადეჟდა დავითის ასული ჯავახიშვილისა აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ დაუვიწყარ ქმრის

ექიმ ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე ჯავახიშვილის

აპრილის 10 გარდაცვალებას. პსიხიატრულ განყოფილებაში ელექტრონის ქ. 4. მიცვალებულის გამოსვენება დანიშნულია დღეს, აპრილის 13-ს დილის 8 ნახ. საათზე საკუთარ ბინიდან სადგურზე სოფელ ძეგვრაში წასასვენებლად, სადაც დაკრძალულ იქნება საგვარეულო აკლდამაში. 782

დიკანოზი დავით ფუთარიძისშვილი, ექიმი სერგო დავითის ძე ფუთარიძისშვილი მეუღლით ბარბარე აბელის ასულით და ექიმი კონსტანტინე დავითის ძე მეუღლით სოფიო დავითის ასულით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ საყვარელი

ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე ჯავახიშვილის

აპრილის 10 გარდაცვალებას, პსიხიატრულ განყოფილებაში ელექტრონის ქუჩა № 4. მიცვალებულის გამოსვენება დანიშნულია დღეს, აპრილის 13-ს დილის 8 ნახ. საათზე საკუთარ ბინიდან სადგურზე სოფელ ძეგვრაში წასასვენებლად, სადაც დაკრძალულ იქნება საგვარეულო აკლდამაში. 783

საქართველოს სოც.-ფედ. სარევ. პარტიის კახეთის რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა კოლექტივი მწუხარებით აუწყებს ამხ ნაგებს, რომ გარდაიცვალა კოლექტივის წევრი ამხ.

ივანე იოსების ძე კეზელი

ცხედარს გამოასვენებენ დღეს 9 საათზე (ელისაბედის ქ. № 63). 65.

კახეთის რკინის გზის საქართველოს მოსამსახურენი მწუხარებით აუწყებენ, რომ გარდაიცვალა დაუვიწყარი ამხანაგი და თანამოსამსახურე

ივანე იოსების ძე კეზელი

ცხედარს გამოასვენებენ დღეს 9 საათზე (ელისაბედის ქუჩა № 63) 789.

მამა ივანე ილიკოს ძე ჯანდიერი, დედა თამარ გიორგის ასული ჯანდიერისა, ძმები: გიორგი მეუღლით ანასტასია დავითის ასული, შვილი — ვახტანგ, ნიკოლოზ, იასონ, კოტე; დები: თინათინ, ეკნო, ნინო, ლიზა და მარიამ ჯანდიერები; სიძეები: ევგენი მენშიკოვი და დიმიტრი მიხეილის ძე ქიქინაძე გულითად მადლობას სწირავენ ყველას ვინც პირადად ან წერილობით პატივი სცა მათ თავიანთ საყვარელი

ილიკო ივანეს ძე ჯანდიერის

დაკრძალვის ჟამს. 764

ხუთშაბათს, აპრილის 14, საღამოს 5 საათზე,

პარტიულ ბიუროში (კალოუბნის ქ. № 1).

შესდგება საქ. სოც. რევ. პარტიის თბილისის ორგანიზაციის წევრთა

საერთო კრება

დღის წესრიგი: მიმდინარე მომენტი. მოხსენებას გააკეთებენ ამხ. ლეო შენგელაია, ილია ნუცუბიძე და ის. გობეჩია.

დასწრება შეუძლიათ მხოლოთ პარტიის წევრებს საქ. სოც. რევ. პარტიის თბილისის კომიტეტი. 15

მეაბრეშუმეთა საყურადღებოდ

თანახმად მიწათმოქმედების დადგენილებისა იმ მეაბრეშუმეთ, რომელნიც გასულ წლის პარკის მოსავალი ჩააბარეს ქვემო აღნიშნულ ორგანიზაციებს და სათანადო ბარათებიც (კვიტანციები) ხელში აქვთ მიეცემათ სიდი აბრეშუმის თესლი დამატებითი ავანსის სახით საშიათასი მანეთი ფუთ ჩაბარებულ ნედლ პარკზე. თესლის მისაღებად აუცილებლად საჭიროა აპრილის დამლევამდე წარმოდგენილ იქნეს პარკის ჩაბარების ბარათები შემდეგ დაწესებულებებში. ტფილისი — საბრეშუმო სადგურში (მუშტაიდი) თელავი — რევკომი (ამხან. საყვარელიძე და მაკარაშვილთან), ზესტაფონი — კოოპერატივთა კავშირში, ქუთაისი — საბრეშუმო სადგურში (ბაღის ქუჩა) ხონი — ადგილობრივ კოოპერატივში, დანარჩენები — კოოპერატივში, სამტრედიაში კავშირ „კონა“ და ამხ. გ. სიხარულიძესთან, ვანი — რევკომი (ივ. კალანდაძესთან). ცაგერი (ლეჩხუმი) — რევკომში (ედ. წერეთელთან, წყალ — (რაჭა) რევკომში (ამხ. ივ. ქიქინაძესთან), საჯავახო — კოოპერატივთა კავშირში, საჩხერე — კოოპერატივში, ჩხარი-ფაური კოოპერატივთა კავშირში, ხიდისთავი — რევკომში, ოზურგეთი. კოოპერატივთა კავშირში, ხაგომარი — კოოპერატივში, ნატანები — კოოპერატივთა — კავშირში, სუფსა — კოოპერატივში (ამხ. დოლიძესთან). ლანჩხუთში — კოოპერატივთა კავშირში, აბაშა (სამეგრელო) — კოოპერატივთა კავშირში, ბანძა — კოოპერატივში, ახალ-სენაკი — რევკომში. გრ. სალაყაიასთან), ხობი — კოოპერატივი, ზუგდიდი — რევკომში, და კოოპერატივთა კავშირში, ოჩამჩირე-დრანდაში სურუმის კოოპერატივთა კავშირში.

მიწად მოქმედების კომისარიატის კოლეგიის წევრი ვ. გაწაძე.

მეაბრეშუმეობის ინსპეკტორი ი. ქუთათელაძე.

ომი გათავდა, ომი დაიწყო

მიუდგომელ ისტორიკოსისათვის მაინც სადაო არ იქნება ის დეტალები, რომლითაც გვინდა ავხსნათ ჯერ კიდევ ახლო წარსულში მომხდარი ომი და მასში მომქმედ ძალთა სახეობა. მაგრამ ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების კვლევარისთვის ყველაზე უფრო საყურადღებო იქნება დეტალების ის ნაწილი, სადაც აშკარავდება ორი მებრძოლ ძალთა სხვაობა მიზნებში, იგივე, როგორც ვსთქვით, შეთანხმება ბრძოლის დროს; ერთის ქართველი ხალხი, რომელიც თვის არსებობას იცავს თავდადებით, მეორე ამ ხალხის ერთი ჯგუფი — მენშევიკები, რომელიც აგრეთვე თვის ჯგუფურ პარტიულ არსებობას იცავს; მაგრამ ორივენი კი ერთ მოწინააღმდეგეს ეკვეთებიან — რუსეთის ბოლშევიზმს.

რად ებრძოდა ბოლშევიზმს ქართველი ხალხი? ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ ქართველი ხალხის თითქმის 90 პროცენტი არ შეტორტმანდებოდა პროლეტარული იდეოლოგიის მატარებელთა მოახლოვების წინაშე. რუსეთის ბოლშევიზმი ხომ ომს უცხადებდა სასახლეებს და არა ქოხებს. ქოხებისთვის მას მშვიდობა და ბატონობა მოჰქონდა. ჩვენში 90 პროცენტი ქოხური მდგომარეობისა და სულისკვეთების არის. ამ ტომ ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ ქართველ ერის ხალხს ეშინოდა ეკონომიურ-ურთიერთობის რადიკალური ტეხილის, რომ მას ისედაც დაღარულ ჩოხას სირბილე მოაკლდებოდა. პირიქით მისი ეკონომიურ-სოციალური ფრონტი უზრუნველყოფილი იყო ამ ხრით მისივე უპატრონოებით. აქ მისი თვალები სასიცოცხლო ნაპერწკლებით შესცქეროდა მომავალს, აქ დასაკარგავი მას არა რა ქონდა.

მაშ რად ებრძოდა ბოლშევიზმს ქართველი ხალხი?

ფრიად ადვილი და მარტივი იმოცანაა მისთვის, ვისაც ქართველი ერის ისტორია ერთხელაც კი გადაუფურცლავს. უმეტესად გამოკვეთილია ჩვენი ხალხის ცხოვრების ადრინდელ ფურცლებზე პასუხი იმ სა, თუ რად იბრძოდა ქართველი დემოკრატია ტფილისის მიდამოებში ასე თავგამოდებით:

და თუ ამ დამტვერულ წარსულს მიუბრუნდებით, მრავალ ტანჯველი ისისი დუმილი ერთს გარკვეულს პასუხს ჯერ ახლად გადაბრუნდილ ოქმის შეხებ: ქართველი ხალხი ებრძოდა არა ბოლშევიზმს, არა სოციალიზმს და ერთა განთავისუფლებას, არამედ იმ წარმოდგენას, რომელიც შეიქმნა უკვალო და უნამუსო პროვოკაციის გამო.

ამ პროვოკაციას კი ქონდა ნიადაგი ძლიერ ღრმა. ჩვენი დამოკიდებულების დროს რუსეთისადმი ადრე, მთელი საუკუნის განმავლობაში, დღიდან რუსეთის შემოსვლისა საქართველოში, უკანასკნელს არ დაუნახავს თავისუფლების სხივი ჩრდილოეთის იმპერატორების რომ შემოუშვათ ჩვენს სამზღვროში.

ყველაზე უფრო დიდი ვერაგობა ხომ მეცხრამეტე საუკუნის დასაწყისში იგემა ქართველმა ხალხმა: რუსის სალდათის ხიშტი, პასკევიჩ ვლადიმ და ლ. ტოლსტოის „ქეთილ-მობილ“ ალექსანდრე პირველისაგან გამოტანებული, აკი ქართულ-კახელ ბჯანყებულთა ცეცხლი სისხლით იფარებოდა? აკი ადრინდელი დემოკრატიის წინაპრები იყო დამცველი იმ ერთგული საგანძურისა, რომელიც ჩინ-ორდენებიან თავად-აზნაურობისაგან

მუქთად იქმნა გაყიდული? ეს განძი კი იყო ჩვენი ღირსება, ერის პატივი და ნამუსი, ერის დამოუკიდებელი სული ჩვენი ხალხის მიერ იდუმალ ჰსიხიურ ბუჩქებში რომ თავს ინახავდა. შავი წარსული, ჩრდილიანი წარსული არის ამხსნელი იმისა, რომ რევოლიუციონური რუსეთის წინააღმდეგ გავრცელებული ყალბი ცნობები, გასავალს ჰოულობდა ჩვენში.

გასაგებია, რომ ქართველი დემოკრატია შიშმა, ფატალურმა შიშმა თვის მომავალზე, ასე ერთიანად შეიპყრო.

ჩვენი დემოკრატიის ფართო მასსა არ იცნობდა და ვერც წარმოედგინა რუსობა გარეშე ცურტალი ძალისა, გარეშე ნაციონალური თვითმოქმედების ფრთების შეკვეცისა, გარეშე ჯალათური დეზებისა ჩვენს მტკივნეულს ნერვს რომ დაუნდობლად აწვებოდა. ეს წარსულის სამარცხვინო ფურცლები იყო უმთავრესი მიზეზი იმ პანიკისა, რომელსაც ჰქონდა ადგილი რევოლიუციონური მოსკოვის წითელი ჯარების ჩვენში შემოსვლისას.

აქ იყო შიში სოციალისტური სხეულის, ქართველი ერის მომავლისათვის და ამიტომაც იგი წითელ არმიას ებრძოდა.

ჩვენთვის მენშევიკური პრესისა და რეჟიმის გამო უცხო ხილი იყო შეხედულებანი ლენინისა, სტალინის და ჩიჩერინისა ეროვნული სახელმწიფოსა და ჩაგრულ ერთა განთავისუფლების იდეისათვის რევოლიუციონური როლის მიკუთვნებისა. შეიძლება დიდი ნახევარი საერთაშორისო რევოლიუციისა—ეროვნული მომენტი, სადმე და ვინმესგან შელახულ იქმნა, როგორც ეს შეიძლება გასვრილ იქმნას ქართველი ხალხის მტრების მიერ, მაგრამ ეს არ ამტყუნებს იმ არტერიის არსებობის სიდიადეს, რომელიც მოსკოვიდან ენათება კაცობრიობას. წრფელი სოციალისტი ამ სინათლესთან უნდა იყვეს ყოველ დროს და არა ხელისშემწყობი გახდეს ისი ხელოვნურად დაბნელებისა ხალხის თვალში. ეს კი არ მოხდა ჩვენში მენშევიკების წყალობით.

მაგრამ სინამდვილემ თავი არ დაიფარა და დღეს ქართველმა ხალხმა კაიგო რომ ალიხანოვის დამსჯელი რაზმებთან არ ქონია მას საქმე, რომ კნორინგების და სხვ. რუსის გენერალთა ზრახვანი არ ხელმძღვანელებს, როგორც ქართველ, ისე საბჭოთა ცენტრის კომუნისტებს; რომ დღეს მოსული რუსობის (ბოლშევიზმის) მიზანი იდენტიური არ არის იმ რუსობის გეგმებისა, რომელსაც ისახავდა მთელი 117 წლის განმავლობაში ორ არწივიანი ტახტი, დღეს უკვე სამუდამოთ დაფშვნილ დანაფოტებული.

მაგრამ ყოველივე ეს როდი კმარა იმისმთვის, რომ ქართველმა დემოკრატიამ თავი ფონს გასულად წარმოიდგინოს.

ქართველი ხალხი ვერ დაუშვებს ერთს წუთსაც, რომ პოლიტიკა ნაციონალური სახელმწიფოს შენების დროს იქმნეს ერთს წუთსაც კი შესუსტებული. ეს შესუსტება კი ასულდგმულებს მრავალ ქვემძრომთ ჩვენში. ჩვენს დემოკრატიას აქვს სრული ნება მათ გარკვევით უთხრას: შეჩერდით! ამას მოითხოვს ქართველი დემოკრატის როგორც სოციალისტური, აგრეთვე ნაციონალური შემეცნება ღ რაც ყველასათვის ანგარიშ გასაწევია, საერთაშორისო რევოლიუციონური პროლეტარიატისა ღმ მშრომელ ხალხის ნებისყოფა.

განსახორციელებლათ ქართველმა ხალხმა გაიგო, რომ შიში რუსის წითელი არმიის შემოსვლისა მისი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის მოსპობისათვის უსაფუძვლო ქორია რომანოვების ისტორიამ რომ გვიანდერძა ასე ღიათ ამიტომ იგი ხსნის ამ ბრძოლის ფრონტს შეგნებულად რევოლიუციისა და თავის ერის საკეთილ დღეოთ.

ქართველობას არ ეშინია ეროვნული არსებობის კატასტროფისა, რადგან ქართველ ერს თავის მოკავშირეთ ეგულება ლენინი და მესამე ინტერნაციონალი.

ეს ის ძალაა, რომელიც ასულდგმულებს მთელი ქვეყნის ეკონომიურ-პოლიტიკურათ ჩაგრულთა და გვემულთ.

და ვისაც სასიცოცხლო ფიქრები კიდევ ცხოველმყოფელთა უთამაშებენ, ვინც სასოწარკვეთილი არ დაჩოქილა კაპიტალისტური შმორისა და სიგახრწნილის წინაშე, ის ამ კრიტიკულ ჟამს ჩვენი შინაური ღმშენებლობისა შრომის ქურას დაუბრუნდება ალქურვილი მომენტის პასუხისმგებლობით. და ვინც ამას ბაზურს ჰეშმარიტებას გაიგებს, იგი კიდეც დაასკვნის, რომ საქართველო მშრომელთა კუთვნილებათ ქცეული, უფრო ძლიერ ღ უზრუნველყოფილი საქართველოა, ვიდრე ეს გვქონდა აქამდის. შრომის ლოზუნგია რომ ბალზამით დაეპკურება ქართველ ხალხს და გაანთავისუფლებს იმ ხორცმეტ ზეგარისაგან, რომელიც ჩვენი დემოკრატიის ზურგზე გადადიოდა მალაყს და იქნებ ახლაცა საზრდოებს თვის ილიუზიებს.

ბევრი დაბრკოლებანი გადაგვიდობება წინ ამ ფრონტზე, დიდი დაყალბებული მეშჩანიზმი შეგვეტოქება ახალ მშენებლობის დროს, გუშინ რომ კერძო იყო ადიარებული, მაგრამ ყოველივე ძლიულ უნდა იქმნეს.

უნდა გაირღვეს ვიწრო ნაჭუჭი სახელმწიფოებრივ საზოგადოებრივ მშენებლობისა, რომელიც დღემდის გვასაზრდოებდა, და უნდა გარდაიშალოს ფართო ჰორიზონტი მშრომელთა სუფევისა.

ეს ხომ ომია ძველი სამყაროს წინააღმდეგ, ეს ხომ ბრძოლაა—ძველი მსოფლმხედველობას რომ ისახავს.

დიახ, ეს ასეა და ამიტომაც ვამბობთ: ომი გათავდა, ომი დაიწყო.

ეფ. ხაჩ'თელი.

სოციალური უზრუნველყოფა

ტფილისის რევოლიუციონურმა კომიტეტმა წინადადება მისცა ტფილისის რევკომის სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილების გამგეს ამხ. ჯთაბეგოვ-ტუმასს იხელმძღვანელოს მომავალ მუშაობის დროს შემდეგი დებულებებით:

საბჭოთა ხელისუფლებამ საკანონმდებლო წესით გაატარა სრული უზრუნველყოფა ყველა მშრომელთა, სხვის შრომის არა მყვლეფელთა, ყველა სახის უნარ დაკარგულთა და პირველად ქვეყანაზე უმუშევრობა მოსპო დამქირავებელთა ხარჯით, სახელმწიფოს, ყველა თვითმართველობათა და პროფესიონალურ კავშირების ფართე მონაწილეობით. ამას გარდა ფართო სახელმწიფოებრივი დახმარება აღმოუჩინა არა მარტო ომისა და სტიქიურ უბედურებათა მსხვერპლთ, არამედ არა ნორმალურ საზოგადოებრივ ურთი-ერთობის მსხვერპლთ, გაბედულ ბრძოლას აწარმოებს პარაზიტებსა და მუქთა ხორებთან და ისახავს თავის მიზნათ, დაუბრუნდნენ ისინი ცხოვრებას, ყველამ, ვინც არ არ შრომობს, შრომას ხელი მოჰკიდოს. თბილისში მცხოვრები სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილების მთავარი საზრუნავია: დედობისა და ბავშვობის დაცვა, მოხუცებულების და ომში შრომის უნარ დაკარგულთა შენახვა, უზრუნველყოფა სამხედრო სამსახურში და გაწვეულ ლაშქრელთა ოჯახების უზრუნველყოფა [კონტრ-რევოლიუციის. ხანძრის, წყალდიდობის, სიმშილის, ეპიდემიის, ომის მსხვერპლთა და სხვა. სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილებამ ამ სამუშაოს გასატარებლათ პირველ ხანში უნდა გამოჰყოს შემდეგი ქვეგანყოფილებანი:

1) პენსიისა და დახმარებ'ის ქვე-განყოფილება, რომელმაც უნდა გამოარკვიოს მთხოვნელის უფლება პენსიისა და დახმარების შესახებ, სახელდობრ: მთხოვნელი ეკუთვნის თუ არა იმ პირთა წრეს, ვინც შეადგენს სოციალურ უზრუნველყოფის ყურადღების საგანს და განსაზღვრა მისი უზრუნველყოფისა.

შრომის უნარის დაკარგვის ხარისხს ჯანმრთელობის განყოფილება იკვლევს, უნიშნავს პენსიებს და დახმარებას, იხილავს საჩივრებს პენსიებისა და დახმარების შესახებ იძლევა დახმარებას და პენსიებს ან საპენსიო წიგნაკებს, აწარმოებს გაცემულ პენსიის და დახმარებათა ანგარიშს.

2) ქვე-განყოფილება აწესებს ინვალიდებისა და შრომის უნარ დაკარგულთათვის განყოფილებას, რომელიც ეხმარება მუშათა ძალის განაწილებისა და ანგარიშის ქვე-განყოფილებას დაკლებულ შრომის უნარიანობის უტილიზაციისათვის: ცდილობს აღადგინოს ს ავლა და შრომის შეთვისება, ინვალიდთა შრომის კოლონიები ინვალიდთა შრომის უტილიზაციის მიზნით შრომის უნარ დაკარგულ ინვალიდებს სრულად უზრუნველყოფს საინვალიდო სახლებში, ებრძვის პროსტიტუციას და მათხოვრობას, რომელნიც ცხოვრების პირობების მიხედვით სამუშაოთი უნდა უზრუნველყოს.

3) საკონტროლო საინსტრუქტორო ქვე-განყოფილება, რომელიც სოციალურ უზრუნველყოფის დაწესებულებების, და ორგანოების მუშაობას თვალყურს ადევნებს და საქმის მოსაგვარებლად ინსტრუქციებს იძლევა.

4) ფინანსიური ქვე-განყოფილება, რომელიც აწარმოებს ყველა საფინანსო ოპერაციების სრულ აღრიცხვას და აგრეთვე სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილების საგნებისა და ძვირფასეულთა აღნუსხვას, თვალ-ყურს ადევნებს, ხელმძღვანელობს და იყენებს კასის აპარატს. ადგენს ხარჯთ-აღრიცხვას, ამოწმებს გამამართლებელ საბუთებს, ადგილშებს, განყოფილებების ანგარიშებსა და ფულის დოკუმენტებს.

5) სამეურნეო ქვე-განყოფილება, რომელიც ამზადებს და ანაწილებს მოსახლე და სათავსო საგნებს სოციალურ უზრუნველყოფის ორგანოების და დაწესებულებათა ... განყოფილებათა ... საკანცელარიო ნივრებს, აგებს ახალ შენობებს. აწარმოებს არსებულ შენობის და სოციალურ უზრუნველყოფის და მის დაწესებულებათა ინვენტარის შეკეთებას.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს სოფლის წითელ ლაშქრელთა ოჯახებისთვის გაცემას, იმიტომ რომ მუშების და გლეხების ჯარში გაწვევით ჩვენ ვასრულებთ ზრუნვას არამც თვით წითელ არმიაზე, არამედ მის ოჯახზედაც.

ქალაქის რევკომის თავმჯდომარის მოადგილე: ოლოხენიძე.

საქართველოს კოოპერაცია.

თუმცა საქართველოში კოოპერატიული მოძრაობა ჩაისახა ომის და რუსეთში რევოლიუციის დაწყებამდე, მაგრამ ამ მოძრაობას ფრთები შეესხა და გასაოცარი სისწრაფით განვითარდა მხოლოდ რევოლიუციის პროცესთან ერთად. ეს ასეც უნდა მომხდარიყო. რევოლიუციის დაწყებამდე კოოპერაცია ვერ განვითარდებოდა და ვერ მიაღწევდა თავის მიზნებს, ვინაიდგან შეკავშირებული იყო რეაქციის მძიმე ბრჭყალებში. რევოლიუციის დაწყებამდე ძველი პოლიტიკური წესწყობილება იმდენად ითმენდა კოოპერაციას, რამდენადაც იგი ხელს უწყობდა მუშათა და მშრომელ ხალხს პირველ საჭიროების მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაში, რომ ამგვარი საშუალებით გაენელებინა კლასიური ბრძოლის ინტერესი მუშათა კლასში. ამ ასეთ დანიშნულებას აძლევდა ძველი წესწყობილება კოოპერაციას და ცდილობდა, რომ ხალხს არ შეეგნო და შეესისხლხორცებინა ნამდვილი მიზნები კოოპერაციისა. ნამდვილად-კი კოოპერაციის მიზანი, სრულიადაც არ იყო ის, რომ მიეძინებინა მუშათა კლასის ყურადღება კლასიური ინტერესების ბრძოლაში. პირიქით კოოპერაციის ნამდვილი მიზანი იყო და არის მუშათა კლასის და სოფლის მშრომელ ხალხის დარაზმვა მჭიდრო ეკონომიურ კავშირში და მათი შეჩვევა გაზოგადოებრივ მეურნეობის მოწყობა-მოწესრიგებაში და ამ გზით თავის ნამდვილ მიზნებს ვერ ააშკარავებდა კოოპერაცია და ამიტომ

მეტაფიზიკოსის დღიური.

(დასასრული*)

ევროპაში ფულიც იდეებსა ზომს, ფულსაც ისტორიას აკეთებინებენ. როდესმე სცადა ეს კიდევაც.

ევროპაში სოციალიზმი ეს კანტის იმპერატივების მაქსიმალურ გამწვავებაზე ეცყარება და არა ფილანტროპიაზე.

პრუდონმა მთელი კაცობრიობის აზროვნება შეარყია ერთი ფრაზით: „საკუთრება ქურდობაა“. საკუთრება ბერძნებსა და რომაელებს წარმოედგინათ როგორც ხელმოსახვედრი, ახლომდებარე. („ქსრეშა“ და „რეს“.) თანამედროვე ევროპის ეკონომიურ ცხოვრებაში საკუთრებას რაც დრო გადის, იმდენად უარყოფითად ექცევიან.

ნიცშეს ზარატრუსტრაში ვკითხულობთ: მაღლა, სულ მაღლა მიდის ჩვენი გზა, ჯიშისგან, ზე ჯიშისაკენ. და ჩვენ გვძაგს ის გადაგვარებული გონება, რომელიც იტყოდეს: „ყველაფერი ჩემთვის“ ეს ადგილი პირწავარდნილად სოციალისტურია, ფაუსტური, არა ანტიკური, არა დიონისური. ამგვარად გადაიდგა ერთი ნაბიჯი, ჩვენ დეგენერატულ აზროვნებიდან, მაღალ, ინტელექტუალურ, სოციალისტურ ცხოვრების წყობისაკენ. გოეთეს ეშინოდა, ვაი თუ ევროპა უშველებელ ლაზარეთად გადაიქცესო. მაგრამ არის ნიშნები რომ ევროპა ნიცშეს „ნებისყოფას ძლიერებისაკენ“ გაიგებს ვითარცა ნებისყოფას საერთო ძლიერებისა და ბედნიერებისაკენ მიმართულს.

მე მგონია ფრიდრიჰ ნიცშემ თავის „ღირებულებათა ხელმეორედ შეფასებაში“ ცენტრალური პუნქტი მოსძებნა იმ საუკუნეთა ტკივილებისა, რომელნიც ეგზომ აღელვებენ ადამიანობას. ევროპიულ კულტურულ-ცივილიზაციურ ღირებულებათ დიახაც რომ ხელმეორედ შეფასება დასჭირდა. ეს გახლავთ ძველი ფორმებისადმი ახალი სახისა და ნაჭედობის მიცემა, ეს გახლავთ ნდომა და წადილი ახალ ღირებულებათა შესაქმნელად და ძველთა უკუსაგდებად. დღეს უფრო დიდის მასშტაბით უნდა დაიწყოს დასავლეთ ევროპაში ახალი ღირებულებათა და ახალ ფორმათა ქმნადი. რუსსომ დაიწყო ეს დიდი საქმე, რუსსომ წარმოსთქვა დიდი სიტყვა ეთიურ სოციალიზმის ნათლისღებაზე. ამ შემთხვევაში იგი სოკრატესს ღ ბუდას უნდ დაუპირდაპიროთ, ამ დიდი ცივილიზაციებში ვექილებს. რუსსო უარყოფს დიდი სტილის კულტურულ ფორმებს, დიდ ცივილიზაციურ კონვენციებს, „მიუბრუნდით დედა ბუნებას“ აი მისი დევიზი. რუსსო სწერს ევანდელიას ადამიანობისას; რუსსო დიალექტურად ანადგურებს ძველი სახისა და ნაჭედობის ცივილიზაციას, მისი „წმინდა“ გონება ეძებს გამოსავალ ბჭეებს დღევანდელ სახე გაქვავებულ ევროპიულ გრანიტის მასებიდან, დიდი ქალაქის მჭვარტლიან სისხლმოდუნებისაგან, უდიდესი ევროპიელ ნიჰილისტებს შორის, ფრიდრიჰ ნიცშე წინასწარ მეტყველებს „ნიჰილიზმის მეორედ მოსვლას;“ ეს იყო ევროპიული დეკადანსის წინა ღამე. ასეთივე დეკადანსის მეძილის პირენი იყვნენ ბუდა და სოკრატეს.

მეცნიერული სამყარო უსულო ექსტენსიურობით განისაზღვრება, იგი საფუძვლად უდევს როგორც ბუდიზმს, და სტოიციზმს ისე სოციალიზმს; დღეს კულტურა და ცივილიზაცია დიდი ქალაქის მასსაშია გაყინული, მკვდარი უსულო ფორმებში გამოსხმული და განსახიერებული გონება მართავს ქვეყანას, დღეს ევროპა ფაქტების ადამიანებითაა დასახლებული. თვით ცხოვრებაც ხომ უდიდესი ფაქტია. ევროპის პრაქტიკული, ანტიდემოკრატიული, სკეპტიკური გლეხობა ანგარიშშიაც არაა ჩასათვლელი. დღეს „ცხოვრება“ დიდ ქალაქებშია. აზროვნების პირველი წყაროები ლონდონში, ბერლინში ვაშინგტონში და პარიზშია. დანარჩენი ქვეყანა პროვინციაა, ყრუ პროვინცია, საიდაც ამ ქალაქებიდან მომავალ მატარებლებს უცდიან მხოლოდ და ამ ქალაქებში ცხოვრება ქვების მოაჯირების ზღუდეში იხშობა: იბსენი და ბიერსონი აქ სტუმრებია, ამ ქალაქებში „გაქალაქებული“ პროვინციელები.

პირველი ნაწილის ფაუსტი დრამატიურად განწყობილი გოეთეს თავში იწვევს ფაუსტის მეორე ნაწილის გმირს, იგი პრაქტიკულია და არა რომანტიული, იგი ფაქტების ადამიანია. აქ ღრმა სიმბოლო იმარხება: გუშინდელი კულტურა დღეს ცივილიზაციის სახით რჩინიოჩს. გუშინდელი შინაგანი ორგანიზმის ადგილს დღეს გარეგანი მექანიზმია გაბატონებული. ჰქრება დიდი სტილის მეტაფიზიკა. ცხოვრება ახლო წარსულში ორგანიული იყო, (ცხოვრება თუ გნებავთ რუსსოს დროს) იგი განსაზღვრული ჰსიხეს გამოხატულება იყო. დღეს როგორც სული, ისე ცხოვრება ანორგანიული ხდება, ცხოვრების ვექილი დღეს გონებაა.

თანამედროვე პრაქტიკული მ რთელი ცხოვრებაში ღმერთს კი არ ეძებს, არამედ ფაქტების კონვენციებს. მიქელანჯელო დავინჩი გალილეი, კეპლერი, ჰქმნიდნენ და მღეროდნენ.

თანამედროვე მწერალნი, ფიზიკოსნი, მეცნიერნი მუშაობენ, სტეფან გეორგი როდენი ღ ვუნდტი ღ როდენი მუშაკებია ზოგი ხელოვნების, ზოგიც მეცნიერების. როდესაც ხელოვნებაში სიტყვა „ბუნებას ახსენებენ, მას უნდა დაუპირდაპირდეს წინააღმდეგი მცნება, რომელიც ჰსიქიური ნეგაციაა ისეთი არსების, რაც ბუნებასთან კონტრადიქტორულ განწყობილებაშია. ბუნებრიობა პროტესტია დიდი სტილისა და დიდი ცივილიზაციის მიმართ, რუსსოს ბუნება უარყოფს დიდ კულტურულ ცივილიზაციურ კონცეპციებს. რუსსოს ბუნება არ არის არც თანამედროვე დიდი ქალაქი, არც მისი ბავთის და ნახშირის მეფეები, არც აბსოლიუტური სახელმწიფო, არც მეტაფიზიკა. თანამედროვე კულტურა აუზიანი ავადმყოფობაა „ბუნებრივი ადამიანისა.“ დიდი ფილოსოფოსს, დიდ ხელოვანს, დიდ პოეტს სძაგს საუკუნეთა ხავსით მოსილი კულტურა, ბუნება მ თვის ანტიისტორიული ფენომენია. რუსომ დასტოვა დიდი, გაღვიძებული წყურვილი ბუნებრივ ადამიანისა, ალპების ფლორა და ფაუნისა ღ პრიისტორიულ სიმარტივისა: ამგვარად განწყობილ ადამიანებს უნდა შეექმნათ რუსსოისებური „კონტორა სოციალ.“ რუსსოს მორალი ხორც შესხმული პლებეიური მორალია. რუსსოს მაგივრად იბრძოდენ სოფისტები ათინაში, სანკია ფილასოფოსნი ინდოეთში, სენსუალისტები ლონდონში, ყველა ესენი ქებათა ქებას უძღეროდენ „ბუნებრივ უფლებებს ადამიანების“. ამ ბუნებრივ უფლებებს“ ანიჭებდნენ უპირატესობას ტრადიციისა, აუტანელი ისტორიულ დიდების ღ კულტურულ სიმდიდრის წინააღმდეგ. ამ სახის გრძნობას ემყარებოდა მუდამ რაციონალისტური სიძულვილი ავტორიტეტისა და ჩვეულებისა. რევოლიუციონური უარყოფის წყურვილი, რომლითაც შეპყრობილნი იყვნენ როგორც ბუდდა, ისე რუსსო, როგორც ნიცშე ისე მარქსი, უარყოფა დიდი სტილის კულტურისა, რომელსაც „უკანასკნელი“ ადამიანი სრულიად ვერ გაიცდის; აქ იფარება ფაუსტისებური ხელმეორედ შეფასება ყოველივე ღირებულებათა.

ყოველი დიდი კულტურის დამხობისა და სიკვდილის წინა დღით იშობა დიდი მოძღვრება. ბუდიზმი, სტოიციზმი და სოციალიზმი. ბუდიზმი ინდოეთის დიდი ცივილიზაციის წინა დამითაა შობილი, სტოიციზმი ჰელინების კულტურის მწუხრზე. სოციალიზმის სისხლიანი ცისკარი დასავლეთის დიდი ცივილიზაციის ნანგრევებზე უნდა ამოვიდეს.

ბუდიზმი არაა ისეთი პურიტანული მოძრაობა, როგორიც იყო ისლამი, არც რეფორმაციაა იგი, როგორათაც დიონისური მოძრაობა მიაჩნიათ აპოლონურის წინაშე. ბუდიზმი პრაქტიკული მსოფლიო ფატალიზმია, დაღლილ დიდი ქალაქის მოქალაქეთა, რომელთაც დიდი და დასრულებული კულტურა თავის ზურგს ეგულებათ და დიდი მომავალი თვალწინ. ბუდიზმის ფესვები რაციონალისტურ ათეისტურ სანკია ფილოსოფიაშია დამარხული, ეს ფილოსოფია კი მე-19 საუკუნის სოციალ-ეთიკას უახლოვდება. ბუდიზმი უარყოფს ღმერთის ძიებას და სხვა კოსმიურ პრობლემებს აქ მთავარი საქმე სოციალურ-პრაქტიკულ ცხოვრების მოგვარებაა. აქ ვხედავთ ჩვენ გარდუვალ მონათესავე ელემენტებს ბუდიზმსა და სოციალიზმს შორის.

ბუდისტური ქურუმი ნაგასენა უმეფე ... კიცებს შეფე მილინდას, რომ ი[ს] ... ნაწილები, რომლითაც ის მგზავრო... ეტლი არ არის, რომ „ეტლი“ თავ... თავად ცარიელი სიტყვაა, ასე სულ... ცარიელი სიტყვაა დაასკვნის ნაგასენ... სულიერი ფენომენები ბუდიზმისა... „სკანდას“—კრებულს წარმოადგენს... „სკანდას“—კრებული წარმავალია.

ეს არის ბუდისტური მატერ... ლიზმი.

ჰერაკლიტისეულ ლოგოსის მოსწავლ... მცნებას სტოიკები ამარტივებენ. სოციალისტებიც თავიანთ დარვინისტურ... ფილოსოფიით ამარტივებენ გოეთეს ღრმა მცნებას — განვითარების თეორიისას. (მოიგონეთ ჰეკელი).

სოციალიზმი დასავლეთის ცივილიზაციის დიდი იმედია, ეს ცივილიზაცია ფაუსტ... ლისტურ ეთიკას როდი ემყარება, ა...

*) პირველი 6 წლის დასასრული.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

...ეგი იზრდებოდა მხოლოდ გარეგნულად, ...ოლო მისი შინაარსი-კი მიჩქმალული ...ყო.

1916 წლიდან საქართველოში საოცარი სისწრაფით იზრდება სამომხმარებლო კოოპერატივთა რიცხვი და დღეს თითქმის აღარც კი მოიპოვება ისეთი კუთხე, რომ კოოპერატივი არ ...იყვის; სამომხმარებლო კოოპერაციამ შეკავშირა საქართველოს მცხოვრებთა რიცხვის თითქმის 75 პროც., და ყველა მათ მოთხოვნილებებს შეძლების დაგვარად აკმაყოფილებს. ამასთან ერთად ცალკე კოოპერატივები შეკავშირებულნი არიან ადგილობრივ სარაიონო კავშირებში და საქართველოს ცენტრალურ კოოპერატიულ კავშირში, რომელიც იდეიური ხელმძღვანელია მთელი კოოპერაციისა და ცენტრალური შემსყიდველ-გამნაწილებელი აპარატი.

რანაირ პრაქტიკულ მუშაობას აწარმოებს ჩვენში კოოპერაცია და როგორ ავრცელებს ხალხში თავის ნამდვილ მიზნებს?

პირველად კოოპერატივებს ჩაეყარათ საძირკველი სამომხმარებლო საგნების კრიზისის ნიადაგზე: ამ კრიზისის დროს გაჭირვებულმა მომხმარებელმა იგრძნო და მალე შეითვისა საერთო ძალებით სამომხმარებლო მეურნეობრივი ორგანიზაციის მნიშვნელობა და შედეგიერი ნაყოფიც მიიღო. პირველ ხანებში კოოპერატივების საშუალებით შეკავშირებული მომხმარებელნი კმაყოფილდებოდნენ მხოლოდ სამომხმარებლო საგნების შეძენა განაწილებით. მაგრამ რაც დრო გადიოდა თანდათანობით კოოპერაცია საძირკველს უყრიდა ორგანიზაციულ-კულტურულ მუშაობას, რომლის საშუალებით ხალხში ვრცელდებოდა ნამდვილი მიზნები კოოპერაციისა და ღრმავდებოდა გასაზოგადოებრივი მეურნეობის წარმოების მნიშვნელობა. კოოპერაციის იდეურმა ცენტრმა—საქართველოს ცენტრალურმა კოოპერატიულ კავშირმა მოაწყო განსაკუთრებული კულტურულ-განმანათლებელი განყოფილება და შექმნა საგანგებო შტატი გამოცდილი ინსტრუქტორ-კოოპერატორებისა, რომელნიც ყველა რაიონებში ხელმძღვანელობას უწევენ კოოპერატიულ ორგანიზაციებს და ავრცელებენ ხალხის ფართო მასაში კოოპერაციის ნამდვილ მიზნებს და თეორეტიულად და პრაქტიკულად ასწავლიან განსაზოგადოებრივი მეურნეობათა მოწყობა-მოწესრიგებას. კოოპერატიული ცენტრალურ-კავშირის საშუალებით საქართველოს ყველა კუთხის მშრომელი ხალხი მჭიდროდ დაუკავშირდა ერთმანეთს; კოოპერატიული აპარატი აგროვებს ხალხის სიმდიდრეს—სხვა და სხვა ნედლ მასალას და სოფლის ნაწარმოებს და სამაგიეროდ აწვდის ხალხს მისთვის ყოველგვარ საჭირო საგნებს. უკანასკნელ ხანებში კოოპერაცია შეიჭრა საწარმოო დარგშიაც და ცენტრალური და რაიონულ კავშირებთან მოეწყო სხვა და სხვა ქარხნები, წისქვილები, ელექტრონის განათება და სხვა. ამგვარად სულ მცირე ხნის განმავლობაში კოოპერაცია შეიქმნა ჩვენში ისეთი ხალხთან მჭიდროდ დაკავშირებულ და მძლავრ ეკონომიურ კულტურულ ორგანიზაციად, რომელიც დიდ როლს თამაშობს ჩვენი ქვეყნის მეურნეობრივ ცხოვრებაში და რომელსაც ვერ დასტოვებს უყურადღებოდ ვერც ერთი მთავრობა.

ამ ჟამად საქართველოს კოოპერაცია სრულიად გამოურკვეველ მდგომარეობაშია და ამიტომ ისეთ დროს, როდესაც მეტის-მეტად საჭიროა ხალხის ეკონომიური ცხოვრების მოწესრიგება, საჭიროა ხალხის სიმდიდრის—ნედლი მასალის და სოფლის ნაწარმოების დაგროვება, სამართლიანი განაწილება სამომხმარებლო საგნებისა და მშრომელი ხალხის შეჩვევა გასაზოგადოებრივი მეურნეობის წარმოებას, იმის მაგივრად, რომ გასაკეცებული ენერგიით სწარმოებდეს მუშაობა, კოოპერატიული აპარატის მუშაობა თითქმის სრულიად შეჩერებულია, ვინაიდან კოოპერაციამ დღემდის არ იცის, თუ როგორი წესებით და რა პირობებში მოუხდება მუშაობა. დღემდის არ არის გამოქვეყნებული დეკრეტი კოოპერაციის შესახებ და აქნობამდე არ არის გამორკვეული მდგომარეობა ცენტრალური კოოპერატიული კავშირისა, რომელიც არის დედა ძარღვი საქართველოს კოოპერაციისა. საჭიროა, რომ მთავრობამ და კოოპერატორებმაც მიაქციონ ყურადღება ასეთ მდგომარეობას, რაც შეიძლება უნდა დაჩქარდეს კოოპერაციის შესახებ დეკრეტის გამოქვეყნება და კოოპერატორებიც შეუდგნენ მუშაობას დაყოვნება შეუძლებელია, ვინაიდან ყოველი დაკარგული დღე დიდ გავლენას ახდენს ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ მდგომარეობაზე.

შალვა გოგებაშვილი

...უდე მკაცრ „ბუნებრივ“-ტურ თანდათანობათა კანონებს. ...ულ ერთია რას ამბობენ სოციალიზმის მტერ-მოყვარენი: **იგი ან მწვერვალი და გამარჯვებაა ევროპის დიდი კულტურის ან მისი ხამარი, იგი ყოველ შემთხვევაში ...ანამცდელოვე კულტურის მომავალია.**

ზენონის დროს მთელი „პოპულუს რომანუს“—მთელი რომი, თავის ღმერთებით, რომელნიც თვით რომაელებისათვის მოვალეობის მიმდევარნი, პრაქტიკულნი და მონარქიზენი იყვნენ, სტოიკურ საფუძველზე იდგნენ. დღესაც ყველა ჩვენ სოციალისტურ ნიადაგზე ვდგევართ შეგნებით თუ შეუგნებლად.

დასავლეთ ევროპიული ფაუსტისეულ ლისტილის ადამიანი მსოფლიოს სჭვრეტს ვითარცა განუკერძოებელ კაუზალობის ჯაჭვს, რომელშიაც მიზეზი და შედეგი არსებობენ.

სოციალიზმი შესაძლებელი მაქსიმალობაა მიზან-შეწონილების სამყაროში.

სოციალიზმი დღეს ევროპაში ჰუმანიტეტისა და ფილანტროპიის ან გლახაკთა შევრდომების მოძღვრება როდი გახლავთ, სოციალიზმი ძლიერი ნებისყოფის ძალისაგან მიმართული, ფრიდრიხ ...ვზე რომ „დერ ვილლე ცურ მახტს“ ეწოდებოდა. ეს ლენინმა და მარქსმა პროლეტარიატის დიქტატურად გადააქციეს. კანტის დაუვიწყარ სამსახურთაგანი ისიც არის, რომ მან უკუაგდო ქრისტიანული თანაგრძნობის ეთიკა და ძლიერი სიტყვა გამოსთქვა: **იმოქმედე ისე, რომ...**

ეს არის აქტიური ჰეროიზმი დასავლეთ ევროპიელობის.

სოკრატეს იტყოდა: „ცოდნა სიკეთეა.“
ბეკონ: „ცოდნა ძალაა.“

სტოიკი ემორჩილება საგანთა და მოვლენათა ნიავდვარს.

სოციალისტი უბრძანებს, სოციალისტი კანონებს უწერს ცხოვრებას, კლაპოტს უჩვენებს სტიქიებს.

კონსტ. გამსახურდია.

რუსული შაბლონი და საქართველოს თავისებურება

2. ენა სასამართლოში.

იქ, სადაც, როგორც საქართველოში, მოსახლეობა შერეულია, ეროვნული საკითხის სირთულე გამოიხატება უმთავრესად ენის ხმარებაში, ხოლო ენის საკითხი მწვავე ხასიათს იჩენს ყველაზე უფრო სასამართლოში. აქ საქმე ირჩევა საჯაროდ, დამნაშავის თუ მოჩივან-მოპასუხის თანდასწრებით; აქ მოპირდაპირე მხარეები ერთმანეთს ედავებიან, სასამართლოს სიტყვიერ განმარტებას აძლევენ, საბუთებს უდგენენ. სასამართლომ უნდა იცოდეს მათი ენა, მათ სასამართლოსი. რაც სასამართლოში ხდება, ოქმში იწერება; განაჩენიც ქაღალდზე იწერება,—დაწერილის წაკითხვა და გაგება დაინტერესებულ პირთ უნდა შეეძლოთ.

რომელ ენაზე უნდა ხდებოდეს მსჯელობა სასამართლოში, უწყებების გზავნა, გამოძიება, ოქმების წერა და საერთოდ—საქმის წარმოება?

როცა საქართველოს მეფის რუსეთი ბატონობდა, პასუხი იყო მეტად უბრალო და მოკლე: **რუსული**,—ის ენა, რომელიც გლეხების და მუშების მასებს სრულიად არ ესმოდა.

ამ უკანასკნელი 3 წლის განმავლობაში, რაც საქართველოში დემოკრატიული რესპუბლიკა არსებობდა, ენის საკითხი იყო გადაწყვეტილი ასე: სახელმწიფო ენად გამოცხადებული იყო ქართული და ამიტომ სასამართლოში საქმეები სწარმოებდა ქართულად. მაგრამ ამ საერთო წესს ჰქონდა თავისი გამონაკლისი: იმ სამოსამართლო უბანში, სადაც მოსახლეობის უმრავლესობა რომელსამე არა-ქართველ ერს ეკუთვნის, საქმის წარმოება ხდებოდა ქართულსა და უბნის უმრავლესობის ენაზე; იმ ოლქში ან უბანში, სადაც არა ქართველი ერის ნაწილი მნიშვნელოვან უმცირესობას (20 პროც. არა ნაკლებს) შეადგენს, ყოველგვარი ქაღალდის შეტანა და სიტყვიერი განმარტების მიცემა შეიძლებოდა უმცირესობის ენაზე, ისე, როგორც ქაღალდების პირის მიღება. პატიმართ ყოველ შემთხვევაში შეეძლოთ თხოვნის თუ სხვა ქაღალდის შეტანა დედა ენაზე (იხ. კანონი ძომრიგ. მოსამ. ინსტიტუტისა, 1918 წ. კან. კრიბ. კანონი მე 66). საკითხის ასეთი გადაწყვეტა იწვევდა პროტესტს მხოლოდ სომხების ინტელიგენციის მხრივ, მაგრამ დაშნაკელები თხოულობდნენ საქმის წარმოებას არა სომხურ ენაზე, არამედ **რუსულზე**, მიუხედავათ იმისა, რომ საქართველოს სომხობამ (გორი, სიღნაღი, თელავი, ტფილისი) ქართული ენა გაცილებით უკეთ იცის, ვიდრე რუსული.

ახლა ეს საკითხი ისევ დაისვა სასამართლოს დაწესებულებათა რეორგანიზაციის კომისიაში.

საბჭოთა რუსეთის დეკრეტის მიხედვით, რომელიც სახალხო სასამართლოს ეხება, იმის განსაზღვრა, თუ რომელ ადგილობრივ ენაზე უნდა ხდებოდეს სიტყვიერი მსჯელობა და წერილობითი საქმის წარმოება სასამართლოს ამა თუ იმ რაიონში, ეკუთვნის მაზ., გ. და წ. სამაზრო და საგუბერნიო საბჭოებს.

კომისიის თავმჯდომარე დიგუროვი და წევრი იუზბაშევი იმას ამბობდნენ, რომ ეს შაბლონი საქართველოშიაც უნდა იქნეს გადმოტანილი, მაგრამ კომისიის უმრავლესობა მსჯელობდა სულ სხვანაირად: საქართველოს ახალმა მთავრობამ უკვე მიიღო კატეგორიული გადაწყვეტილება, რომ სახელმწიფო ენა უნდა იქნეს ქართული; მაშასადამე, ის გამონაკლისი, რომელიც შეიძლება დაშვებულ იქნეს სასამართლოს სფეროში ამა თუ იმ კუთხისათვის, საბოლოოდ უნდა განისაზღვროს იმავე ცენტრმა და არა სამაზრო თუ საგუბერნიო საბჭოებმა, ყოველ შემთხვევაში ენის საკითხი არის რთული პოლიტიკური საკითხი, რომელსაც კომისია ვერ შეეხება გზა-და-გზა, სხვა დეკრეტის პროექტის შედგენის დროს, რომელიც უნდა გადაწყვიტოს თვით მთავრობამ. ამიტომ კომისიამ არა სთქვა რა ენის შესახებ თავის პროექტში.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ კომისიას უნდა ეთქვა თავისი აზრი. წინააღმდეგ შემთხვევაში ადვილი შესაძლებელია, რომ რთულ პრობლემაზე არ შეჩერდებიან და პირდაპირ რუსულ შაბლონს შემოიღებენ. ეს შაბლონი კი ჩვენში გამოსადეგი არ არის, რადგან ამ საკითხის ადგილობრივი გადაწყვეტა იქნება ყოველთვის უფრო მწვავე და უფრო უსამართლო.

ავიღოთ მაგალითისათვის ბორჩალოს მაზრა, სადაც მოსახლეობენ უმთავრესად სომხები და თათრები და შემდეგ რუსები, ნემცები ქართველები და სხვები. ბორჩალოს მაზრაში იქნება სახალხო სასამართლოები, ე. ი. მუდმივი მოსამართლე და მასთან ერთად ხალხიდან მორიგეობით მიწვეული მსაჯულები (ხან ორი, ხან ექვსი). ასეთ მსაჯულების შემადგენლობა იქნება უეჭველად შერეული: ერთსა და იმავე დროს მოხვდებიან თათრებიც, სომხებიც და შეიძლება კიდევ სხვაც. ენაზე უნდა იქნეს საქმის წარმოება, როცა ირჩევა თათრის საქმე და მოსამართლეებათ კი სომხები არიან, თუ ყველანი არა, ზოგი მაინც? თუ სომხურზე, იქნება ეს თუ არა გასაგები თათრებისათვის, და თუ თათრულზე—სომეხი მსაჯულები რა მდგომარეობაში ჩავარდებიან. შემდეგ, სასამართლოს უმაღლესი ინსტანცია (კასაციური) იქნება ტფილისში. თუ ბორჩალოს რომელიმე სახალხო სასამართლოში საქმე გაირჩა სომხურად ან თათრულად და ოქმები და განაჩენი დაწერილია სომხურ ან თათრულ ენით, როგორ უნდა განიხილონ ეს საქმე უმაღლეს სასამართლოში?

ენის საკითხი ეხება ავრეთვე მესხეთს, ჯავახეთს და ტფილისს.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ენის ხმარების საკითხის გადაჭრა რომ ადგილობრივ (სამაზრო) ორგანოებს მიენდოს, შეიძლება უმრავლესობამ ისე გადაწყვიტოს, რომ უმცირესობისათვის არ იქნება სამართლიანი. ჩვენ კიდევ მეტსაც გვეშინია: ინტელიგენციამ, რა ეროვნებისაც არ უნდა იყოს, ამ ჟამად რუსული ენა უკეთ იცის ვიდრე თავისი მშობლიური, და შესაძლებელია ასეთ ინტელიგენციის გავლენით წამოყენებულ იქნეს მოთხოვნა, რომ საქმეების წარმოება იქნეს რუსული (როგორც ეს იყო ტფილისის ოლქის სასამართლოში). ეს იქნებოდა ხალხისათვის ყველად შეუსაბამო და უვარგისი გადაწყვეტილება.

ამიტომ ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ენის საკითხი უნდა გადაწყვიტოს ცენტრმა ადგილობრივი ორგანოების დასკვნის მოსმენის შემდეგ, ხოლო არსებითად უნდა გადიჭრას ასე: სიტყვიერი მსჯელობა შეიძლება სასამართლოში ყველა ადგილობრივ ენაზე, ხოლო წერილობითი საქმის წარმოება უნდა იქნეს ქართულზე.

გარეჯი.

სალამი საქართველოს რევკომს

მოისმინა რა მოხსენება საქართველოს რევკომის წევრისა რევკომის მოქმედების შესახებ მუშათა და გლეხთა ინტერესების დასაცავად, მრავალრიცხოვანი კრება სოფელ ხანდაკისამ დაადგინა: გამოუცხადოს სრული ნდობა რევკომს. კრება ფიცს სდებს, რომ იგი უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე დაიცავს სოციალისტურ საბჭოთა საქართველოს რესპუბლიკას.

გაუმარჯოს ს. ს. ს. რესპუბლიკას და მის ბელადებს ფილიპე მახარაძეს და მიხა ცხაკაიას.

ბელაგორის მშრომელი გლეხობა და მუშები ამხანაგ ვ. ელისაბედიშვილის სახით უგზავნიან მხურვალე სალამს სოციალისტურ რესპუბლიკის ბელადს, საქართველოს რევკომს და მუშა-გლეხთა წითელ არმიას. ჩვენ ღრმად დარწმუნებულნი ვართ, რომ ვერაგულად მიყიდული ანტანტისათვის ხელისუფლება მშრომელთა, ამ ჟამად იმყოფება სანდო კლასის და პირთა ხელში, სამშობლო, მოწყვეტილი რუსეთის გლეხობას და პროლეტარიატს, ოდეს უბრუნდება თავის გამოცდილ და ერთგულ მეგობარს. ალორძინებულ კავშირის წყალობით ჩვენ შევძლებთ ჩავუყაროთ მტკიცე საძირკველი ერთა სოლიდარობას და საბჭოთა უძლეველ ხელისუფლების გაბატონებას. რევოლიუციონური გლეხობა სალამს უთვლის მსოფლიო გლეხობას და პროლეტარიატს. გაუმარჯოს საქართველოს რევკომს, გაუმარჯოს წითელ არმიას, გაუმარჯოს მსოფლიოს რევოლიუციას და მის მობაირახტრე მე-3-ე კომუნისტურ ინტერნაციონალს. მიტინგის თავმჯდომარე ტაბუკაშვილი.

მოისმინა რა მოხსენება საქართველოს რევკომის წევრისა რევკომის მოქმედების შესახებ ს. ჯანლსოფლის გლეხთა ყრილობამ, დაადგინა: სრული ნდობა გამოუცხადოს რევკომს და მის მოქმედებას. ყრილობა ფიცსა სდებს რომ იგი უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე დაიცავს მუშა-გლეხთა რევკომს. გაუმარჯოს სოციალისტურ საბჭოთა საქართველოს რესპუბლიკას და მის ბელადებს ფილიპე მახარაძეს და მიხა ცხაკაიას, გაუმარჯოს სოციალისტურ რევოლიუციას და მის ბელადებს სოფელში.

გერმანიის წარმომადგენლის განცხადება.

გერმანიის წარმომადგენელმა რაუშერმა გრუკავერსტას თანამშრომელთან საუბრის დროს განაცხადა შემდეგი:

„მე მგონია, რომ ამ ჟამათ დადგა მომენტი, როცა პრაქტიკული მუშაობა უნდა დაიწყოს საქართველოსა და სხვა სახელმწიფოებს შორის პოლიტიკურ და ეკონომიურ კავშირის აღსადგენად მოსამზადებელი თეორიული მუშაობა. რომელიც შეცილებულია მმართველობის ფორმის შეცვლის გამო. უკვე დამთავრებულია და ამ ჟამად გამომუშავებულია მისაღები პირობები პოლიტიკურ და სავაჭრო ურთიერთობის დასამყარებლად. ამაში მე ზედმეტად დავრწმუნდი, რომ რევკომის წევრებთან ხანგრძლივი თათბირის დროს.

განსაკუთრებული კმაყოფილებით აღვნიშნავ მე იმ წინასწარ მოპყრობას, რომელიც განვიცადე სახალხო კომისართა საბჭოს წევრებისაგან. მათ ყველას შეგნებული აქვთ გერმანიასთან სავაჭრო დამოკიდებულების დაუყონებლივ მოწყობის საჭიროება. რაც, რასაკვირველია, სასარგებლოა ორთავე ერისათვის.

ამ ჟამად მე მოკლებული ვარ შესაძლებლობას შევჩერდე დაწვრილებით ამ მომავალ სავაჭრო დამოკიდებულების ფორმაზე, რათა ხელი არ შეუშალო საკითხის ბუნებრივ და წყნარ განვითარებას. მე შემიძლიან ვსთქვა, რომ მოლაპარაკება უკვე დაწყებულია და მსახურება, როგორც საქართველოს გერმანიის არსებულ დამოკიდებულების განმტკიცებას, ისე ახალ კონკრეტიულ პირობების გამომუშავებას, სავაჭრო და სამრეწველო დამოკიდებულების დასაწყებად. ამ [illegible] ტებას მივაღწიეთ [illegible] ცებს იმ ხმების [illegible], რომელიც შემ[illegible] და რომელიც გავრცელებულია ევროპაში საქართველოში საერთო მდგომარეობის შესახებ. მე შემიძლიან გადაჭრით განვაცხადო, რომ ყველა ის ცილისწამება, მიმართული საქართველოს წინააღმდეგ, რასაკვირველია, არავითარ გავლენას არ იქონიებს გერმანიის და საქართველოს ურთიერთობაზე. გერმანიის ერმა მტკიცეთ გადასწყვიტა ყველა შესაძლებლობა გამოიყენოს საქართველოსთან ისეთ მჭიდრო კავშირის დასამყარებლად, რომელიც სასარგებლო იქნება ორსავე მხარისათვის.

გაზ. „ახალი სხივის“ საყურადღებოთ

(წერილი რედაქციის მიმართ)

პატივცემულო რედაქტორო!

რადგანაც „მუშათა ერთობის“ გამოცემა ჯერჯერობით ვერ ხერხდება, გთხოვთ დაუთმოთ თქვენს გაზეთში ადგილი ამ განცხადებას.

გაზ. „სოციალისტ-ფედერალისტში“. ქ. ნინიძისა და მ. ხოჭოლავას მიერ დაიბეჭდა წერილი, რომლითაც მათ საჭიროთ დაუნახავთ ეცნობებინათ თავის მკითხველებისთვის, რომ გაზ. „მუშათა ერთობა“ მათგან დამოუკიდებელია სწუხან იმის გამო, რომ ჩვენი გაზეთი „**დამოუკიდებელ სოც.-დემოკრატიულ მუშათა**“ სახელით გამოვიდა; ამას იმით ასაბუთებენ, რომ ისინი დამფუძნებელ კრებაში, ამა წლის 11, თებერვალს დეკლარაციით გამოვიდნენ, როგორც **დამოუკიდებელი სოც.-დემოკრატიული ჯგუფი**,

ამაზე გაზ. „მუშათა ერთობის“ რედაქცია აცხადებს: 1) რომ ჩვენ მათგან მართლაც დამოუკიდებელი ვართ და ეს იმიტომ, რომ ჩვენი და მათი პრინციპიალური საფუძველი ერთი და იგივე არ არის.

ისინი დიამეტრალურად უპირდაპირდებიან ერთმანეთს. გაზ. „ახალი სხივლები“ ცნობილობენ რა საბჭოთა სისტემას იძულებით, ისინი შიშით უყურებენ **მუშათა დიქტატურას** და უარს ჰყოფენ მას;

ხოლო ჩვენ „მუშათა ერთობელები“ სწორედ ამ **მუშათა დიქტატურას** ვაყენებთ, მასზე ვეყრდნობით და საბჭოთა სისტემაც ამიტომაა მხოლოდ მისაღები ჩვენთვის, „მუშათა ერთობის“ **ჯგუფისთვის**.

უამისოდ არავითარი აზრი არ ექნებოდა საბჭოთა სისტემის წამოყენება ცნობას...

და 2) რომ მათგან „დამოუკიდებელ სოც.-დემოკრატიულს“ წოდებაზე ჩვენთან შემოდავება იმ საბუთით, რომ ქ. ნინიძისა და მუხ. ხოჭოლავას ჯგუფი დამფუძნებელს კრებაში ამ სახელ-წოდებით გამოვიდა, ამის შესახებ უნდა განვაცხადოთ ჯერ ის, რომ მათზე ადრე, ე. ი. 1920 წლის 25 დეკემბერს ქ. ტფილისის საბჭოს სხდომაზე, საბჭოს ხმოსნებმა, ამხ. დავით ხართიშვილმა, „მუშათა ერთობის“ რედაქტორმა სოც.-დემოკრატიული ფრაქციიდგან გამოსვლის განცხადება შეიტანა, სადაც ის სწერდა: „... **ხმოსნად ვრჩები როგორც დამოუკიდებელი სოც. დემოკრატიო**“ და მას ჰქონდა უფლება შეედგინა ასეთი ჯგუფი და გაზეთიც ამ სახელით გამოეშვა.

გარდა ამისა ჩვენი გაზეთი გამოვიდა „**დამოუკიდებელ სოც.-დემოკ. მუშათა**“ სახელით, ხოლო ისინი დამოუკიდებელი სოც. დემოკრატიული (არა მუშური) **ჯგუფის** სახელს ატარებენ ესეც, რომ არ იყოს, სახელს რა მნიშვნელობა აქვს თუ, ისინი მასში შესაფერი შინაარსის მაგიერ ყალბს შინაარსს ჩასდებენ?

როგორც ეს, მათ უმუშათა **დიქტატუროდ, საბჭოების ცნობით** მოიმოქმედეს? მათ ამაოდ ეცოდინებათ, რომ დამოუკიდებელი სოც. დემოკრატიული პარტია არსებობს გერმანიაში, რომელიც აყენებს რა **მუშათა დიქტატურას** ის ამ მიზნით საჭიროდ აღიარებს **საბჭოთა სისტემას**.

აქედან აშკარაა, რომ ვინც ამ პარტიის სახელით მონათვლას, **გულწრფელად**, მოინდომებს მან უნდა აღიაროს, როგორც ერთი, ისე მეორეც იმ შემთხვევაშიაც, როცა ისინი ამ პარტიის უმთავრესი საფუძვლის აღიარებას, როგორც მაჰმადიანი ღორის ხორცს, **გაურბიან**, ხოლო საბჭოთა სისტემას იძულებით ცნობილობენ ჩვენ მეტი უფლება გვაქვს მოვსთხოვოთ, სხივლებს: ხელი აიღონ მისგან და გამონახონ თავისთვის შესაფერი სახელწოდება, მაგრამ ჩვენ ამას არ ვშვრებით, და ეს იმიტომ, რომ ჩვენ მუშათა კლასი მიგვაჩნია იმდენად მომწიფებულად და პოლიტიკურად სრულ წლოვანად, რომ შესძლებს ის ფორმალ[...]ვანი სახე გაარჩიოს ნამდვილი, ბუნებრივი სახისაგან.

გაზ. „მუშათა ერთობის“ რედაქცია.

განცხადება

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა იმ უცხო ვაჭრებისა და ფირმების შესახებ, რომელნიც მოისურვებენ საქართველოსთან სავაჭრო-სამრეწველო დამოკიდებულების დადგენას.

საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტი დაინტერესებულ პირთა, ჯგუფებისა და ფირმების საყურადღებოდ აცხადებს, რომ რესპუბლიკის მთელ საგარეო ვაჭრობას, საქონლის შემოტანას და გატანას და აგრეთვე სატრანზიტო ვაჭრობას, აწარმოებს რესპუბლიკის მთავრობის მხოლოდ ერთი ორგანო—საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი.

საბჭოთა საქართველოს მთავრობა სცნობს საქართველოს ყოფილ მთავრობის მიერ საქონლის შემოტანისა და გატანის შესახებ უცხოელებთან დადებულ ყველა ხელშეკრულებას. საბჭოთა საქართველოს მთავრობა იღებს თავისთავზე აგრეთვე იმ მოვალეობათა და ვალდებულებათა განაღდებას, რომელიც გათვალისწინებულია ყოფილ მთავრობის მიერ უცხოელებთან დადებულ ხელშეკრულებებით:

საბჭოთა საქართველოს მთავრობა სცნობს საქართველოს ყოფილ მთავრობის მიერ დადებულ კონცესიებს, ამასთანავე როგორც ძველ, ისე ახალ კონცესიონერებს ეძლევათ სრული გარანტია იმისა, რომ მათ მიერ შემოტანილი მასალები და ტექნიკური იარაღები სრულიად ხელშეუხებელი იქნება, და რომ მათვე მიეცემათ სათანადო და შესაფერი პირობები მუშაობისათვის.

ის გემები და ხომალდები, რომელნიც შემოვლენ საბჭოთა საქართველოს ნავთსადგურებში, და აგრეთვე მათ მიერ შემოტანილი უცხოეთის მოქალაქეთა და ფირმების კუთვნილი საქონელი, თავისუფალნი არიან ყოველგვარ რეკვიზიციისა, სეკვესტრისა და კონფისკაციისაგან. უცხოელთა გემებს და ხომალდებს უფლება აქვთ უვნებლად დაბრუნებისა ყოველ დროს და ყოველ ძიმართულებით. ამასთანავე ნებადართული გემები საქართველოს ტერიტორიის წყლებში და ნავთსადგურებში საბჭოთა საქართველოს სათანადო ხელისუფალთა მიერ უზრუნველყოფილ იქმნებიან თანაბარი საერთაშორისო უფლებათა და ჩვეულებათა ნორმებისა.

საქართველოს სოც. საბ. რესპუბ. რევკომ. თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საგარეო ვაჭრობის სახ. კომისარი შ. ელიავა.

გარეშე საქ. სახ. კომისარი ა. ხვანიძე.

ახალი ამბები

— კერძო ვაჭრობა პურით. კავშირი „სურსათის" გამგეობამ გამართა მთელი რიგი თათბირებისა პურის საცხობთა პატრონების თან დასწრებით ყველა კერძო საცხობების გახსნის და პურით თავისუფალ ვაჭრობის შესახებ. ამ თათბირებზე მიღწეულ იქმნა შემდეგი შეთანხმება: თბილისის ყველა კერძო პურის საცხობები უნდა გაიხსნას და პური უნდა იყიდებოდეს შემდეგ ფასებში: ფუნთუშები გირ.—400 მან. თონეებში 450 მან., თათრულ სალავაშოებში 500 მან. მჭადი გირ. 250 მან. თუმცა აღნიშნული ფასები საბოლოო არაა, მაგრამ მათი გადიდება არ შეიძლება. პატრონების და მუშების წარმომადგენლებისაგან შემდგარ საკონტროლო კომისიის მონაწილეობით და ფქვილის და ხორბლის საბაზრო ფასების სწორი დაწესებით პურის ფასი შეიძლება დაიწევს.

— ვასო ლუკას ძე ი წკირველი მსახურობდა ჯვრის მეოთხე რაიონის სახალხო გვარდიაში. აქამდი მის შესახებ არავითარი ცნობა არ მიგვიღია. თუ ვინმემ იცის რაიმე ვსთხოვ შეატყობინოს შემდეგი მისამართით: ტფილისი, პავპავაძის ქუჩა № 20 ტიმოთე ინწკირველს. პატ. ტიმოთე ინწკირველი.

— მენშევიკურ მთავრობის წარმომადგენლობის დაბრუნება რუსეთიდან. 8 აპრილს მოსკოვიდან ტფილისს დაბრუნდა საქართველოს ყოფილ მენშევიკურ მთავრობის სრულ-უფლებიანი წარმომადგენლობა საბჭოთა რუსეთში, გრუზკავკოსტას თანამშრომელთან საუბრის დროს წარმომადგენლების ფინანსიურმა მრჩეველმა ა. ი. კანდელაკმა განაცხადა, 2 მარტს ღამით წარმომადგენლობის ყველა წევრები გამოცხადებულ იქმნენ ბინაზე დაპატიმრებულებათ, 18 მარტს კი მისცეს წინადადება წასვლისა. დაპატიმრების მთელი დროს განმავლობაში წარმომადგენლობის წევრებს ექცეოდნენ ძლიერ თავაზიანათ. საბჭოთა ხელისუფალნი აძლევდნენ მათ საკმაო რაოდენობით სურსათს და ყოველივე საჭირო საგნებს. 26 მარტს წარმომადგენლობის მთელს შემადგენლობას მიეცა საგანგებო ვაგონი ჩქარ მატარებელში.

საბჭოთა საქართველოს სრულუფლებიან წარმომადგენლად რუსეთში დანიშნულია მიშა ცხაკაია. ამჟამათ იგი მოსკოვში იმყოფება.

— სახელმწიფო ბანკის და ექსპედიციის რევიზია. დღეს გამოიგზავნა ტფილისში მენშევიკების მიერ წაღებული სახელმწიფო ბანკი და საქაღალდო ქაღალდების დამამზადებელი ექსპედიცია.

— მიმოსვლის აღდგენა. ბათუმის რკინის-გზის რაიონი, რომელიც გაჟსილი იყო მოძრავ შემადგენლობით, სამაიოს ხიდის გასწორების შემდეგ ამ უკანასკნელ სამ დღეში გაიწმინდა, მატარებლები გაიგზავნა ტფილისში და ბაქოში.

— „ხიკანია" ტრაპიზონიდან იქ მოსულ იტალიის სავაჭრო გემის „სიკანიისაგან, რომელიც დატვირთულია საქონლით საქართველოსათვის ძოვიდა შეკითხვა შეუძლია თუ არა მას ბათუმის ნავთსადგურში შესვლა. „სიკანია"-ს ხვალ მოელიან ბათუმში.

— ფოთის ნავსადგურის გამოყენება. ამერიკის დამხმარე კომიტეტის წარმომადგენელი აცხადებს, რომ კომიტეტს განზრახული აქვს რაც შეიძლება ფართოდ და სრულიად გამოიყენოს ფოთის ნავთ-სადგური კონსტანტინეპოლიდან გემების მისაღებათ. ეს ესჯობინება იმ მიზეზით, რომ დამყარებულ იქნება უფრო ახლო კავშირი ტფილისთან ფოთის სადგურიდან [illegible] და [illegible] ამ პროექტს [illegible] ფოთის საბჭოთა [illegible] [illegible] ფოთის ნავსადგურში, რისთვისაც [illegible] მისი სიღრმე. [illegible] კომიტეტის თავმჯდომარე [illegible] ფოთში და ბათუმში.

— სურსათის მიწოდება მუშებისა და [illegible]. ახლო მომავალში სურსათის და [illegible] ხორცი, შაქარი და ჩაი. ყველა მუშა და მოსამსახურეები, რომლებიც [illegible] ადგილს, სავაჭრო სურსათის კომიტეტისაგან მიიღებენ სურსათს. [illegible] სასურსათო კომიტეტი.

— საგარეო ვაჭრობის [illegible] სასურსათო კომიტეტმა სავაჭრო ხელშეკრულება დასდო [illegible], რომლისამაც ანატოლიიდან უნდა მოიტანოს ფქვილი და სხვა სურსათი.

— [illegible] გაცვლა-გამოცვლა. [illegible] „პიმ ლუგოი" ფუნთუშის [illegible] მიიცა [illegible] თავის სახლის ხ. ცვლად.

— ნავთის გადმოტანა. აპრილის 9 [illegible] თავმჯდომარეობით შესდგა ტექნიკური ძალთა [illegible] თათბირი საქართველო-აზერბეიჯანის შორის დადებულ რკინის გზის ხელშეკრულების ზოგიერთ მუხლების შეცვლის შესახებ და მიიღო დადგენილება, რომელშიაც აღნიშნულია, რომ საქართველოს რკინის გზისათვის საჭიროა თვეში [illegible] ხიდების ადგილზე 1.100,000 ფუთი ნავთი და სხვა. [illegible] და ცისტერნების ოოოდენოაით, ხოიქვამია დადგენილებაში, შეუძლებელია წესიერად დღიური მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, ამიტომ საჭიროა მილებით გადმოტანა ნავთისა.

— შაბათობა. შაბათობის მომწყობ კომისიის სხდომაზე 9 აპრილს, რომელიც გაიმართა სამეურნეო კომ. სეკრეტარიატის შენობაში. პირველ შაბათობის დღედ დანიშნულია 16 აპრილი. უნდა აღინიშნოს რომ ყველა მთავარი და დაინტერესებული დაწესებულებები, როგორც არსენალი, რკ. გზა და ტრამვაი არ იყვნენ სხდომაზე წარმოდგენილნი. ალბად ეს დაწესებულებები აწარმოებენ მუშაობას შაბათობის მოსაწყობად ადგილებზე. საანგარიშო ხსდომაზე გამორკვეულ იყო შემდეგი საჭირო სამუშევარები: 1) ქალაქის განაპირა ადგილებში, რომელიც დასახლებულია მუშებით დადგმა 200 სვეტისა ელექტრონის ფარნებისათვის 2) ხუდადოვის ტყის გაწმენდა ნაგვისაგან. ქალაქის ხევების და ღელეების გაწმენდა მოგროვილ უსუფთაობისაგან.

ზედმეტი მუშები გაიგზავნებიან კუკიის საქალაქო მინდორზე, რომელიც უნდა გაიწმინდოს ქვებისაგან და უსარგებლო ხანისაგან. ეს სამუშაო, როგორც უფრო ადვილი და რომელსაც არ სჭირდება რაიმე იარაღები, განზრახულია მიენდოს ქალებს.

ინჟინერმა ძუბარინსკმა თავის მოხსენებაში ჩამოთვალა ყველა ის სამუშაო, რომელიც შესრულებით უნდა მოხდეს დაუყოვნებლივ: ხევის გამაგრება ვერაზე, ვარაზის ხევის გაწმენდა, სიონის და [illegible] გაწმენდა.

— შპალების დამზადება. საქართველოს და აზერბეიჯანის რკ. ნის გზების შპალებით უზრუნველსაყოფად საქართველოს რკინის გზების სასამართლო საქართველოს ტყეებში აპირებს შპალების დამზადებას.

კავკასიის ჯარის ფრონტის გამგებლობამ თბილისის განკარგულებაში ძოაბდიხონ, რომ როცა გამოიკვლევს ჯარის თადარიგი ახალ გზებისთვის, გამოიგზავნოს ერთი სამგზავრო ხაზის ტყის დასამზადებლად.

— გაზეთი. ქვიოს, აპრილის 10 ს გამოვიდა ყოველკვირეული ჩვენი გაზეთი „სოციალისტ-ფედერალისტი" ოფიციალური [illegible] დღიური [illegible] [illegible] პირი ფოთი [illegible] „დემოკრატია და დამფუძნ" [illegible] „სოციალისტური წყობილების დაცვა", „ახალ საბჭოებში" [illegible] „სახალხო სკოლა" [illegible] და სხვ.

— საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო სასურსათო კომისარიატი აცხადებს, რომ ამიერიდან სასურსათო კომისიის მიერ დაწესებული საქართველოში გატანა, ახალ წარმოების სურსათი უნდა მიეწოდოს ქალაქის სასურსათო კომიტეტის კოლეგიის წევრ ა. ფილოვს. [illegible] ეკონომიური საბჭოს.

— [illegible] მოსამსახურეთა მიდება რკინის გზის პროფესიონალურმა კავშირმა [illegible] ყველა ადგილობრივ კომიტეტების შემდეგი მიწერილობა: ცნობილია და [illegible] პროფესიონალური კავშირის ცენტრალურ კომიტეტის დადგენილება დაბრუნებულ რკინის გზის ტრანსპორტის ლტოლვილ მოსამსახურეთა მიღების შესახებ. ყველა მუშები რკინის გზის ტრანსპორტის, გამოცდილი საბჭოთა ხელის უფლების დაცვაში და [illegible] სამსახურში ადგილობრივ კომიტეტების მიერ, გარდა იმ პირთა, რომელთა ბრალდება აქვს უწინდელი სისხლის სამართლის ხასიათი შრომელ მასსის [illegible], რომლის სიძლიერე და [illegible] გადარჩენილ იქმნა, მაგალითად: ხიდების დაზიანება, რკინის გზის ლიანდაგის აყრა, დეპოში და სახელოსნოებში მანქანების გაფუჭება, ქონების, ინვენტარის და აპარატების განადგურება, რომლებიც ეკუთვნოდნენ რკინის-გზებს, რკინის გზელთა პროფესიონალურ კავშირების დანგრევა და ამის კონების და ინვენტარის განადგურება. ამგვარ ბოროტ მოქმედებაში მონაწილე გამოცდილნი, ყოფილი წევრები რკინის გზის პროფესიონალურ კავშირის გამგეობის და ზოგიერთი პირი და მათი თანამშრომელნი, რომლებმაც პირდაპირ თუ არა პირდაპირ მიიღეს მონაწილეობა ზემოაღნიშნულ ბოროტმოქმედებებში, არ შეიძლება მიღებულ იქმნენ და დამშვებულნი რკინის გზის სამსახურში ის პირნიც, რომლებიც ამ ჟამად იმყოფებიან სამსახურში და შემჩნეულნი იყვნენ და არიან აღნიშნული ბოროტმოქმედებებში, დაუყონებლივ უნდა იქნენ დათხოვნილნი სამსახურიდან, ამიტომ ადგილობრივ კომიტეტის წინადადება ეძლევათ გაქცეულთა მიღების დროს იხელმძღვანელონ ზემოაღნიშნულ დადგენილებით და წარმოადგინონ ცენტრალურ კომიტეტში ცნობისათვის სია ზემოაღნიშნულ ბოროტმოქმედებებში მონაწილეთა. რკ. გზის პროფესიონალურ კავშირის პლენარულ სხდომის დადგენილებით 23 მარტს ყოველივე მიღება მუშათა და მოსამსახურეთა უნდა სწარმოებდეს უშუალოდ რაიონულ გამგეობის მიერ.

სოც.-ფედერ. პარტიაში

აბლაბრის რაიონის საერთო კრება. კვირას, 11 აპრილს, ველმამარში სოც.-ფედერალისტთა ბიუროს აპარტში (ფოთოქიშვილის სახლები). შესდგა საერთო კრება ადგილობრივ პარტიული ამხანაგებისა ილ. ჯიბლაიძის თავმჯდომარეობით. მოხსენების შესახებ [illegible] ამხ. ვ. კოტეტიშვილმა. კრებამ იქონია აგრეთვე მსჯელობა დროებითი მთავარ კომიტეტის მოქმედების შესახებ და დაადგინა: დროებით მთავარ კომიტეტის მიერ გადადგმული ხაზი და მეტად რთულ პირობებში მოწონებულ იქმნას და აღუთქვამს მას ყოველივე დახმარებას მოვალეობის [illegible].

ამავე კრებამ აუცილებელ საჭიროდ ცნო პარტიულ კონფერენციის [illegible] უმოკლეს ძროშიდ, ხოლო წინასწარ უნდა იქმნას მოწვეული ქალაქის კონფერენცია ტფილისის კომიტეტის ასარჩევად.

დასასრულ მოხდა სარაიონო კომიტეტის არჩევა. არჩეულ იქნენ: კომიტეტის თავმჯდომარე ამხ. გრ. ლორთქიფანიძე, ამხ.—ვ. კულულაშვილი მდივნი ვ. ჩლაიძე ხაზინადარი ი. აბულიძე. წევრად—ზ. ხ ტიაშვილი. კანდიდატებად: ქიშკარიანი და ა. იანვარაშვილი.

დამსწრე.

რადიო

საფრანგეთის მთავრობის განცხადება. კონსტანტინოპოლი, 1-4. საფრანგეთის მთავრობამ აცნობა ჯენერალ ვრანგელს, რომ იგი უარს ამბობს მისი არმიის შესანახ ხარჯებზე. საფრანგეთის მთავრობა აცხადებს, რომ იგი მზათ არის გადასხას ვრანგელის ჯარი საბერძნეთში, რისთვისაც წინასწარ უნდა მიიღოს თანხმობა, ან გადაიყვანოს ისინი სამხრეთ ამერიკაში, ან დაბოლოს მიიღოს საფრანგეთის სამოქალაქო ლეგიონებში. ვრანგელმა საფრანგეთის ამ გვარ გადაწყვეტილებაზე პროტესტი განაცხადა.

მუშათა მოძრაობა გერმანიაში. ნაუენი, 1 4 „როტე-ფანე" იტყობინება, რომ ბერლინსა და გამბურგში მოხდა დიდი დემონსტრაციები, რომლისაც შეიძლება დიდი შედეგები მოჰყვეს. ეს დემონსტრაციები დასაწყისია საერთო ბრძოლისა კაპიტალისტების წინააღმდეგ. ეს ბრძოლა აუცილებელი შეიქმნა იმიტომ, რომ პროლეტარიატთა შორის მოხმარებაში პროვოკაციის საშუალებით, ნიადაგი უმზადდება კონტრრევოლიუციას. როგორც [illegible] ისე [illegible] პრესა [illegible], რომ გერმანიაში მუშათა მოძრაობამ ფართო სერიოზული ხასიათი მიიღო და ბაზა, როგორც ჩანს, მთავრობამაც იხმარებს, რომელიც თვით დაცვისათვის საქართველოს ზომებს იღებს.

ინგლისური პრესა კომუნისტური პარტიის მე 10 ყრილობის შესახებ. ლონდონი, 2 4. „სენდეი-ტაიმსი", გადმოსცემს რა ლენინის სიტყვას, კომუნისტური პარტიის მე-10 ყრილობაზე წარმოთქმულს, აღნიშნავს ზოგიერთ მიმართულების გამარკვევას. გაზეთი იწონებს ლენინის და კრასინის პოლიტიკურ ხაზს და აცხადებს. „ლენინმა ინტენსიურად სახელმწიფოთ მისცა სამუალება დიდის ხალისით შეკრას სავაჭრო ხელშეკრულებები საბჭოთა რუსეთთან და ამით კომუნისტურ პარტიის მე 10 ყრილობას დიდი მნიშვნელობა მისცა".

ხარამბოლი. 9-4. (რადიო) ოფიციალურად იტყობინებიან, ბერძნების მიერ ქალაქ ბრუსის დაცლის შესახებ, რომლისაც მიუახლოვდნენ ოსმალეთის [illegible] ვნული ჯარები. ათინის ცნობით პა[illegible] ხისმგებლობა საბერძნეთის ჯარებ[illegible] დამარცხებისა [illegible] კონსტანტინე[illegible] საბერძნეთის [illegible] მდასტურებს [illegible] დაბევას, [illegible] სიმრავლით.

ილარიონ კორკიას ხსოვნას

ფოთელმა ამხანაგებმა დაჰკარგეს ერთი თვალსაჩინო მუშაკთაგანი, ილარიონ კორკია. განსვენებული დიდიან ჩვენი პარტიის გაჩენისა ჩვენთან მუშაობდა [illegible] თავისი პრაქტიკული გამოცდილება ფ[illegible] თელ ამხანაგებთან ერთად მოჰქონ[illegible] ჩვენი პარტიის პოზიციების გასამაგრ[illegible]ლად.

1905 წელს პარტიულ რაზმში [illegible] ჩაწერილი და უშიშრად სიდა[illegible] ბისა და ოჯახურ ხელმოკლეობისა, [illegible] ინც არ შეუშინდა რეაქციონერთა [illegible] სალოდნელ დევნას, და პარტიულ და[illegible] ლებების ასოლგაზრდული სიმხნევით [illegible] გაჰყვებოდა ასრულებდა. იგი მუდამ [illegible] იყო და თავისი სტოლი და [illegible] გეზით მუშაობით ხათელ [illegible] ლეყდა ჩვენ ამოცანებთან [illegible] დღესაც მიუშიდველად [illegible] [illegible] პარტიულ [illegible] [illegible] [illegible] იყო [illegible] [illegible] [illegible] დიდი [illegible] სათვის [illegible] [illegible] მეგობ[illegible] ოდ [illegible].

მეგობ[illegible].

დეკრეტი

სსს ს. რესპუბლიკის რევკომისა [illegible] [illegible] საბჭოთა სასამართლოებ[illegible] [illegible] ქვეყნის [illegible] [illegible] არსებობა [illegible] თლებს თავის პირდაპირ დანიშნ[illegible] [illegible] საქ. ს. ს. [illegible] პუბლიკაში ხმა ც მეილია [illegible] ტი.

რევკომის თავმჯდომარე ფ. მახა[illegible] ძე.

იუსტიციის სახალხო კომისარი [illegible] რეჭიანი.

[illegible] თელდა დღონ[illegible] გამოცემა დრ. ითავარი კორი[illegible]

დაჰკარგე თოვი ცენ[illegible] ტოროეის ხეობით[illegible] № 135 პაოშე ექვთიმეს ძე სვანი[illegible] სახელზე, რაც უნდა ჩაითვალოს გა[illegible] ქმებულად.

სტ. ვახტ. თურქოლმა დაჰკარგ[illegible] და ალ. ქათამაძველი. სახ. უნივერსიტეტიდან მოცემული მ[illegible] ოწმობა, რაც უნდა ჩაითვალოს გ[illegible] ქმებულად.

დაჰკარგე ივანე ნიქობიძემ [illegible] რადარიის მ[illegible] და შესავალი ბილეთი მოცემული [illegible] ხელ-წიფო უნივერსიტეტის კანცელ[illegible] [illegible] ჩაითვალოს გაუქმებულა[illegible] 767

სახელმწიფო უნივერსიტეტის მე IV [illegible] ფაკულტეტის სახით—სამ. დოგის სტუდ[illegible] [illegible] ამხ[illegible] კაკაბა[illegible]

დაჰკარგე მატრიკული, [illegible] მოწმობა [illegible] გაუქმებულად.

დაჰკარგე შესავალი [illegible] თი ტფილის[illegible] ხელმწიფო უნივერსიტეტის ლექ[illegible] დასასწრებათ. სტუდ. მიხეილ [illegible] ოძე ქარიაშვილი. გთხოვთ ჩ[illegible] ლოთ გაუქმებულათ.

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვ[illegible]

სპეციალურად ხაფაიიზა (914 [illegible] სქესობრივი უძლურება, ვენერი[illegible] ტრიპერი და შედეგები.

ახალი ბებუთოვის ქ. 3, ცეც[illegible] მქრობელ რაზმის ახლო. ავადმყოფე[illegible] მიღება 10—12 საათ. საღ. 5—7 ს.